

07.03.2017

Akp/5

§ 133

Helsingin Itäisen saariston tarkistettu asemakaavaehdotus (nro 12300) ja sen asettaminen uudelleen nähtäville

HEL 2012-001559 T 10 03 03

Ksv 0752_1

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti

- asettaa 9.9.2014 päivätyn ja 7.3.2017 muutetun Itäisen saariston asemakaavaehdotuksen nro 12300 julkisesti uudelleen nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 32 §:n mukaisesti. Asemakaava koskee:

48. kaupunginosa Vartiosaari Läntinen Villaluoto, Pohjoinen Villaluoto, Itäinen Villaluoto, Kotiluoto, kortteli 48010

49. kaupunginosa Laajasalo

50. kaupunginosa Villinki

Villinki, Pukkiluoto, Tulikallio, Itä-Villinki, Harjaluoto, Tupsu, Pitkäpaasi, Kutupaasi, Varviluoto, Sikosaari, Maununkari, korttelit 50001–50023

51. kaupunginosa Santahamina, Hernesaari, Neitsytsaari, Kuusiluoto, Louesaari, Hinholma, korttelit 51001–51005

53. kaupunginosa Ulkosaaret, Pitkärivi, Hyljepaadet, Tammaluoto, Tammaluodonkari, Tammaletto, Nuottakari, Pihlajaluoto, Pihlajaluodonkupu, Kuminapaasi, Välikarit, Hattusaari, Kärkipaasi, Tiirapaasi, Vikiaskivi, Kajuuttaluodot, Villinginluoto, kortteli 53001

54. kaupunginosa Vuosaari, Pikku Niinisaari, Niinisaarenkarit, Läntinen Neitsytsaari, Itäinen Neitsytsaari, Huomenlahja, Kalliosaari, Kalliosaarenluoto, Kallioluoto, Santinen, Iso Leikosaari, Pikku Leikosaari, Haapasaari, Kutusärkkä, Kivisaari, Kivisaarenluodot, Karhusaari, Iso Villasaari, Pieni Villasaari, Loppikari, Malkasaari, Läntinen liluoto, Itäinen liluoto, Iso liluoto, Satamasaari, Pikku Satamasaari, korttelit 54500–54517

Retkeily- ja ulkoilualue, Loma-asuntojen korttelialue, Kesämajojen korttelialue, Matkailua palvelevien rakennusten korttelialue, Yhteistoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue, Venesatama, Luon-

nonsuojelualue, Puutarha- ja kasvihuonealue, Metsätalousalue, jolla on ulkoilun ohjaamistarve, Metsätalousalue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja, Vesialue

- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkisuunnitteluviraston info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä kaupunkisuunnitteluviraston internet-sivuilla kohdassa Päätöksenteko

www.hel.fi/ksv

- valtuuttaa kaupunkisuunnitteluviraston tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä.

Lisäksi lautakunta päätti

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Henrik Ahola, arkkitehti, puhelin: 310 37202
henrik.ahola(a)hel.fi
Niina Strengell, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37458
niina.strengell(a)hel.fi
Sakari Mentu, arkkitehti, puhelin: 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi
Jouni Kilpinen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37251
jouni.kilpinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta 28.2.2017
- 2 Asemakaavaehdotuksen nro 12300 A kartta, päivätty 9.9.2014, muutettu 7.3.2017
- 3 Asemakaavaehdotuksen nro 12300 B kartta, päivätty 9.9.2014, muutettu 7.3.2017
- 4 Asemakaavaehdotuksen nro 12300 C kartta, päivätty 9.9.2014, muutettu 7.3.2017
- 5 Asemakaavaehdotuksen nro 12300 D kartta, päivätty 9.9.2014, muutettu 7.3.2017
- 6 Asemakaavaehdotuksen nro 12300 E kartta, päivätty 9.9.2014, muutettu 7.3.2017
- 7 Asemakaavaehdotuksen nro 12300 F kartta, päivätty 9.9.2014, muutettu

- tu 7.3.2017
- 8 Asemakaavaehdotuksen nro 12300 G kartta, päivätty 9.9.2014, muutettu 7.3.2017
- 9 Asemakaavaehdotuksen nro 12300 H kartta, päivätty 9.9.2014, muutettu 7.3.2017
- 10 Asemakaavaehdotuksen nro 12300 I kartta, päivätty 9.9.2014, muutettu 7.3.2017
- 11 Asemakaavaehdotuksen nro 12300 J kartta, päivätty 9.9.2014, muutettu 7.3.2017
- 12 Asemakaavaehdotuksen nro 12300 K Määräykset, päivätty 9.9.2014, muutettu 7.3.2017
- 13 Asemakaavaehdotuksen nro 12300 L koko kaava-alueen kartta, päivätty 9.9.2014, muutettu 7.3.2017
- 14 Asemakaavaehdotuksen nro 12300 selostus, päivätty 9.9.2014, muutettu 7.3.2017, päivitetty Kslk:n 7.3.2017 päätöksen mukaiseksi
- 15 Havainnekuva, karttalehti A 28.2.2017
- 16 Havainnekuva, karttalehti B 28.2.2017
- 17 Havainnekuva, karttalehti C 28.2.2017
- 18 Havainnekuva, karttalehti D 28.2.2017
- 19 Havainnekuva, karttalehti E 28.2.2017
- 20 Havainnekuva, karttalehti F 28.2.2017
- 21 Havainnekuva, karttalehti G 28.2.2017
- 22 Havainnekuva, karttalehti H 28.2.2017
- 23 Havainnekuva, karttalehti I 28.2.2017
- 24 Havainnekuva, karttalehti J 28.2.2017
- 25 Havainnekuva, koko kaava-alue kartta L 28.2.2017
- 26 Tehdyt muutokset
- 27 Helsingin Itäinen saaristo arvokkaat luontokohteet -kartta
- 28 Itäisen saariston rauhoitetut ja arvokkaat luontokohteet
- 29 Helsingin Itäinen saaristo kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet, kaupunkisuunnitteluvirasto 3.2.2017
- 30 Itä-Villinki arkeologisen kulttuuriperinnön inventointi 7.-9.9.2016, Museovirasto, arkeologiset kenttäpalvelut 2016
- 31 Itäisen saariston maisema- ja luontokohteet. Saarikohtainen selostus kaavalehdittäin, kaupunkisuunnitteluvirasto 2014/2017
- 32 Helsingin Itäisen saariston asemakaava-alueen tärkeimmät saaristolintujen pesimäluodot, yhteenveto 14.2.2014, Helsingin kaupungin ympäristökeskus
- 33 Villingin saari, Kantatilaselvitys ja mitoitustarkastelu, Ramboll 2016
- 34 Iso Villasaari, Kantatilaselvitys ja mitoitustaulukko, Ksv 2016
- 35 Metsähallituksen Luontopalveluiden suorittama sukellustarkastus/Kallahdenharjun Natura-alueen kohteen inventointi (Suojelubiologi Mats Westerborn 18.10.2012), rajauskartat
- 36 Villingin vesiosuuskunta ja vesihuolto, Airix 2012
- 37 Teknisen huollon periaatesuunnitelma, kaupunkisuunnitteluvirasto / rakennuttajatoimisto HTJ Oy 4.9.2011
- 38 Tilastotiedot 28.2.2017
- 39 Vuorovaikutusraportti I 9.9.2014, täydennetty 7.10.2014, keskustelutilaisuuksien muistiot ja ensimmäisen viranomaisneuvottelun pöytäkirja
- 40 Vuorovaikutusraportti II 28.2.2017 ja ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelun muistio 21.9.2016
- 41 Muistutukset
- 42 Osa päätöshistoriaa

07.03.2017

Akp/5

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 40

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Itäinen saaristo on koko Helsingille tärkeä merellinen virkistysalue. Kaava-alueeseen kuuluu 36 Helsingin itäisen saariston saarta ja 22 asumatonta pikkusaarta ja luotoa sekä näitä ympäröivät vesialueet.

Kaavan tavoitteena on kehittää saariston monipuolisempaa, ympäri-
vuotista käyttöä sekä lisätä virkistyksen ja matkailun mahdollisuuksia. Saarien käyttömahdollisuuksien avoimuutta ja tavoitettavuutta parannetaan.

Asemakaava mahdollistaa itäisen saariston kehittämisen Helsingin oleellisena osana siten, että samalla otetaan huomioon sen merkittävät luonto- ja kulttuurihistorialliset arvot ja soveltuvuus erilaisiin käyttötarkoituksiin.

Kaavoituksessa on otettu huomioon saarten erityispiirteet ja erilaiset käyttötarkoitukset. Natura-alue, luonnonsuojelualueet, luonnonsuojelulain nojalla rauhoitetut suojellut luontokohteet ja muut tärkeät luontokohteet on merkitty kaavaan. Useimmille saarille on osoitettu rantautumispaikkoja ja jalankululle kulkureitit. Reitistöä selkeyttämällä pyritään ohjaamaan kulkua, jotta saarten kulumista hallitaan. Saarten monipuolinen ympäristö huomioidaan ja rannat säilytetään mahdollisimman luonnonmukaisina.

Saarten kesähuvilakulttuuriin liittyvä ympäristö, kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennuskanta sekä sotahistorialliset ja muinaismuistokohteet säilytetään ja suojellaan. Myös saariston arvokkaat luonto- ja maisemakohteet sekä suojelualueet säilytetään.

Kaavaratkaisu sallii maltillisen rakentamisen, joka mahdollistaa saarten loma- ja virkistyskäytön ja saaristomatkoilupalveluiden toiminnan kehittämisen, mutta ei muuta oleellisesti saariston luonnetta.

Saarten käyttöä on profiloitu ja keskitetty niin, että muodostuisi edellytyksiä keskitettyjen infrapalveluiden tuottamiselle.

Kaava-alueen pinta-ala on noin 3 315 hehtaaria ennestään asemakaavoittamatonta aluetta. Alueesta noin 310 hehtaaria on maa- aluetta ja 3 005 hehtaaria merialuetta.

Kaava-alueesta on

Vesialuetta(W)	2 742 ha
Suojelu- ja luonnonsuojelualuetta (SL, SL-1, S-1)	201 ha
Natura-vesialue (sl-nat, W-nat)	70 ha
Retkeily- ja ulkoilualuetta (VR, VR/s, VR/sr)	56 ha
Metsätalousaluetta (MU-1, MU-2, MY-1, MY-2)	49 ha
Katualuetta	4 ha
Puutarha- aluetta (MP/s, MP/RP)	4 ha
Venesatama- aluetta	4 ha
Korttelialuetta	185 ha

Kaava-alueesta on erilaisten virkistys-, metsätalous- ja suojelualueiden osuus 11,3 %, korttelialuetta 5,6 % ja vesialuetta 82,7 %

Korttelialueesta on

loma-asuntojen korttelialuetta (RA, RA/s, RA/RM, RAH)	147 ha
yleisten rakennusten korttelialuetta (RY-1, RY-1/s)	22 ha
matkailua palvelevien rakennusten korttelialuetta (RM, RM/s)	14 ha
Kesämajojen korttelialue (R-1/s)	2 ha

Yleisin tonttitehokkuus on $e=0,03$. VR-alueille tai metsätalousalueille ei ole osoitettu rakennusoikeutta.

Koko kaava-alueella rakennusoikeus on yhteensä 61 300 k-m², josta noin 43 700 k-m² loma-asuntojen korttelialueella (RA, RA/s, RA/RM, RAH). Matkailu- ja yhteisötoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueella on noin 15 600 k-m² (RM, RM/s, RY-1, RY-1/s ja RY-1/RM). Eri inventointeihin ja perustuva tilastoitu oleva rakennuskanta on suuruusluokaltaan noin 27 000 k-m², sisältäen myös talusrakennuksia. Tämän

lisäksi on tilastoimatonta rakentamista, jota on kantakartan ja maastokäyntien pohjalta arvioitu olevan 5 000 k-m².

Nykyiseen rakennuskantaan nähden uutta rakennusmahdollisuutta on karkean arvion mukaan yhteensä noin 28 000 k-m², mikä tarkoittaa että rakennuskantaan voi kaavan myötä tulla noin 90%:n lisäys, jos kaavan sallima rakennusoikeus toteutuisi täysimääräisenä. Rakentaminen jakautuu pääosin pieninä yksikköinä loma-asuntojen korttelialueille eri saarilla.

Asemakaavalla on vaikutusta Helsingin toiminnalliseen kaupunkirakenteeseen. Kaava mahdollistaa saariston virkistys- ja matkailukäytön lisäämisen ja kehittämisen ja liittää sen osaksi Helsingin laajempaa merellistä virkistysaluetta. Kun saarista avataan uusia osia alueita lähialueen asukkaiden käyttöön, saaristosta tulee myös kiinteämpi osa Itä-Helsingin viher- ja virkistysverkkoa. Rakentaminen mahdollistaa myös uusien virkistys- ja lähimatkailupalvelujen perustamista Itä-Helsinkiin.

Kaava on luonteeltaan säilyttävä ja maltillisesti rakennusmahdollisuuksia lisäävä. Kaavan mahdollistama rakentaminen on pääosin loma-asuntorakentamista. Tämän johdosta kaavan toteuttamisella ei ole merkittävää vaikutusta yhdyskuntarakenteeseen, väestön taikka työpaikkojen määrään.

Nykyisissä loma-asutussaarissa olevat tontit ovat suureksi osaksi yksityisomistuksessa. Kaupunki omistaa alueella 19 saarta ja luotoa sekä maa-alueita Villingin ja Pikku Niinisaaren saarissa. Lisäksi alueella on valtion sekä erilaisten yhteisöjen omistamia saaria. Puolustusvoimien saaret ovat valtion omistuksessa (Senaatti-kiinteistö ja Metsähallitus).

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä ja siitä saatiin lausunnot sekä muistutuksia (38 kpl). Kaavaehdotukseen tehtiin muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa.

Kaavaehdotukseen tehdyt muutokset ilmenevät myös tehdyt muutokset -liitteestä.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisu on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja oikeusvaikutteisen yleiskaavan, sekä Helsingin uuden yleiskaavan mukainen. Asemakaava edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista edistämällä merellisyyden hyödyntämistä virkistyskäytössä ja elinkeinotoiminnassa.

Nyt laadittu kaavaratkaisu on Helsingin uuden yleiskaavan tavoitteiden mukainen.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Alue käsittää pääosan Helsingin itäisestä saaristosta. Aluetta rajaavat lännessä Laajasalo ja Santahamina ja idässä Helsingin ja Sipoon välinen raja. Uloin merialue saarineen ja luotoineen jää kaava-alueen ulkopuolelle.

Suunnittelualueeseen kuuluu 36 saarta ja 22 asumatonta pikkusaarta ja luotoa sekä näitä ympäröivät vesialueet. Yli 3 ha:n suuruisia saaria on 16 kpl, suurimpia ovat Villinki, Itä-Villinki ja Pikku Niinisaari. Alueen kokonaispinta-ala on noin 3315 ha, josta maata on noin 310 hehtaaria (9,4 %).

Itäsaariston maa- ja vesialueiden pääasialliset käyttömuodot liittyvät vapaa-ajanviettoon. Suurin osa Helsingin yksityisistä kesähuviloista sijaitsee itäisessä saaristossa. Alueella on myös kesämajayhdyskuntia sekä järjestöjen, yhdistysten ja yritysten virkistys- ja koulutuskeskuksia. Muita vapaa-ajan toimintoja ovat retkeily, veneily, telttailu ja harrastuskalastus. Puolustusvoimien saaret ovat suljettua sotilasaluetta, mutta niillä on puolustusvoimien henkilökunnan käytössä olevia kesämökkejä. Vuosaaren satama sijaitsee kaava-alueen pohjoispuolella ja satamaan johtava laivaväylä sivuaa aluetta sen itäpuolella.

Alue on asemakaavoittamaton.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluaikana

Liitteinä olevissa vuorovaikutusraporteissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluaikana saaduista kannanotoista, mielipiteistä, muistutuksista ja lausunnoista sekä vastineet niihin.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti 7.10.2014 kaavaehdotuksen asettamista julkisesti nähtäville. Kaavaehdotus oli nähtävillä 5.12.2014-12.1.2015

Muistutukset

Ehdotuksesta tehtiin 38 muistutusta, joista suurin osa tuli yksityisiltä maanomistajilta. Muistutusten sisältö on referoituna kaavaselostuksen viimeisessä luvussa, sekä vuorovaikutusraportissa.

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin lausunnot seuraavilta tahoilta:

- Helsingin Satama

07.03.2017

Akp/5

- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Helsingin Energia
- Museovirasto
- Uudenmaan ELY-keskus
- kaupunginmuseo
- liikuntalautakunta/liikuntavirasto
- pelastuslautakunta
- yleisten töiden lautakunta/rakennusvirasto
- ympäristölautakunta/ympäristökeskus
- Metsähallitus
- Pääesikunta
- Etelä-Suomen Sotilasläänin esikunta

Viranomaisten lausunnot on käyty läpi vuorovaikutusraportissa, sekä selostuksen kohdassa 6 Suunnittelun vaiheet

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin on esitetty vuorovaikutusraportissa. Selostusta on täydennetty suunnittelu- ja käsittelyvaiheiden osalta.

Muistutuksissa ja lausunnoissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin. Kaavaehdotukseen on tehty muutoksia.

Kaavaehdotukseen tehdyt muutokset ilmenevät yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen viimeisestä luvusta. Ne on myös koottu Tehdyt muutokset -liitteeseen.

Liitteenä ovat muistutukset, lausunnot ja vuorovaikutusraportti sekä Tehdyt muutokset -liite.

Julkisen nähtävilläolon jälkeinen vuorovaikutus

Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu (MRL 66 §) pidettiin 21.9.2016. Viranomaisneuvottelun muistio on vuorovaikutusraportti II liitteenä.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille merkittäviä kustannuksia. Luonnonhoidon kustannukset kasvavat nykyisestäään mah-

07.03.2017

Akp/5

dollisten maahankintojen myötä ja virkistyskäytön aiheuttamien paineiden vuoksi.

Rakennusvirasto arvioi antamassaan lausunnossa Villingin ja Itä-Villingin katualueiden kustannuksia seuraavasti: "Saaristopolulla on syytä tehdä pintavesijärjestelyjä ja pienehköjä kunnostustoimia. Kustannusarvio on 80 000 euroa, ylläpidon 6 000 - 10 000 vuosittain."

Asemakaavan pohjaksi laaditun teknisen huollon periaatesuunnitelman pohjalta Helsingin vesihuollon kehittämissuunnitelmassa 2017-2026 on tunnistettu kaava-alueen vesihuollon selvitystarpeet ja on annettu jatko-suunnittelusta toimenpide-ehdotus aikatauluineen. Vesihuollon toteuttamistapa ja ajankohta riippuvat vesihuollon tarpeesta, maankäyttötöimintöjen kehittymisestä ja vesihuollon kustannuksista.

Jatkotoimenpiteet

Kaava-alueeseen tai sen osaan liittyy maankäyttösopimusmenettely, joka tulee saattaa päätökseen ennen kaavan hyväksymistä.

Kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä on pyydetty lähettämään tieto.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Henrik Ahola, arkkitehti, puhelin: 310 37202
henrik.ahola(a)hel.fi
Niina Strengell, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37458
niina.strengell(a)hel.fi
Sakari Mentu, arkkitehti, puhelin: 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi
Jouni Kilpinen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37251
jouni.kilpinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta 28.2.2017
- 2 Asemakaavaehdotuksen nro 12300 A kartta, päivätty 9.9.2014, muutettu 28.2.2017
- 3 Asemakaavaehdotuksen nro 12300 B kartta, päivätty 9.9.2014, muutettu 28.2.2017
- 4 Asemakaavaehdotuksen nro 12300 C kartta, päivätty 9.9.2014, muutettu 28.2.2017
- 5 Asemakaavaehdotuksen nro 12300 D kartta, päivätty 9.9.2014, muutettu 28.2.2017
- 6 Asemakaavaehdotuksen nro 12300 E kartta, päivätty 9.9.2014, muutettu 28.2.2017
- 7 Asemakaavaehdotuksen nro 12300 F kartta, päivätty 9.9.2014, muutettu 28.2.2017

- 8 Asemakaavaehdotuksen nro 12300 G kartta, päivätty 9.9.2014, muutettu 28.2.2017
- 9 Asemakaavaehdotuksen nro 12300 H kartta, päivätty 9.9.2014, muutettu 28.2.2017
- 10 Asemakaavaehdotuksen nro 12300 I kartta, päivätty 9.9.2014, muutettu 28.2.2017
- 11 Asemakaavaehdotuksen nro 12300 J kartta, päivätty 9.9.2014, muutettu 28.2.2017
- 12 Asemakaavaehdotuksen nro 12300 K Määräykset, päivätty 9.9.2014, muutettu 28.2.2017
- 13 Asemakaavaehdotuksen nro 12300 L koko kaava-alueen kartta, päivätty 9.9.2014, muutettu 28.2.2017
- 14 Asemakaavaehdotuksen nro 12300 selostus, päivätty 9.9.2014, muutettu 28.2.2017
- 15 Havainnekuva, karttalehti A 28.2.2017
- 16 Havainnekuva, karttalehti B 28.2.2017
- 17 Havainnekuva, karttalehti C 28.2.2017
- 18 Havainnekuva, karttalehti D 28.2.2017
- 19 Havainnekuva, karttalehti E 28.2.2017
- 20 Havainnekuva, karttalehti F 28.2.2017
- 21 Havainnekuva, karttalehti G 28.2.2017
- 22 Havainnekuva, karttalehti H 28.2.2017
- 23 Havainnekuva, karttalehti I 28.2.2017
- 24 Havainnekuva, karttalehti J 28.2.2017
- 25 Havainnekuva, koko kaava-alue kartta L 28.2.2017
- 26 Tehdyt muutokset
- 27 Helsingin Itäinen saaristo arvokkaat luontokohteet -kartta
- 28 Itäisen saariston rauhoitetut ja arvokkaat luontokohteet
- 29 Helsingin Itäinen saaristo kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet, kaupunkisuunnitteluvirasto 3.2.2017
- 30 Itä-Villinki arkeologisen kulttuuriperinnön inventointi 7.-9.9.2016, Museovirasto, arkeologiset kenttäpalvelut 2016
- 31 Itäisen saariston maisema- ja luontokohteet. Saarikohtainen selostus kaavalehdittäin, kaupunkisuunnitteluvirasto 2014/2017
- 32 Helsingin Itäisen saariston asemakaava-alueen tärkeimmät saaristolintujen pesimäluodot, yhteenveto 14.2.2014, Helsingin kaupungin ympäristökeskus
- 33 Villingin saari, Kantatilaselvitys ja mitoitustarkastelu, Ramboll 2016
- 34 Iso Villasaari, Kantatilaselvitys ja mitoitustaulukko, Ksv 2016
- 35 Metsähallituksen Luontopalveluiden suorittama sukellustarkastus/Kallahdenharjun Natura-alueen kohteen inventointi (Suojelubiologi Mats Westerborn 18.10.2012), rajauskartat
- 36 Villingin vesiosuuskunta ja vesihuolto, Airix 2012
- 37 Teknisen huollon periaatesuunnitelma, kaupunkisuunnitteluvirasto / rakennuttajatoimisto HTJ Oy 4.9.2011
- 38 Tilastotiedot 28.2.2017
- 39 Vuorovaikutusraportti I 9.9.2014, täydennetty 7.10.2014, keskustelutilaisuuksien muistiot ja ensimmäisen viranomaisneuvottelun pöytäkirja
- 40 Vuorovaikutusraportti II 28.2.2017 ja ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelun muistio 21.9.2016
- 41 Muistutukset
- 42 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 2100
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkisuunnittelu@hel.fi

Käyntiosoite
Kansakoulukatu 3
Helsinki 10
www.hel.fi/kaupunkisuunnittelu

Puhelin
+358 9 310 1673
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

07.03.2017

Akp/5

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 40

Tiedoksi

Kaupunginkanslia/Hyttinen, Villeneuve, Hakola

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 28.02.2017 § 112

HEL 2012-001559 T 10 03 03

Ksv 0752_1

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti panna asian viikoksi pöydälle.

Käsittely

28.02.2017 Pöydälle

Pöydällepanoehdotus:
Risto Rautava: Pyydän asian pöydälle.

07.10.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Henrik Ahola, arkkitehti, puhelin: 310 37202
henrik.ahola(a)hel.fi
Niina Strengell, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37458
niina.strengell(a)hel.fi
Sakari Mentu, arkkitehti, puhelin: 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi
Jouni Kilpinen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37251
jouni.kilpinen(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 05.03.2015 § 43

HEL 2012-001559 T 10 03 03

Päätös

Liikuntalautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Itäinen saaristo on koko Helsingille tärkeä merellinen virkistysalue. Helsingin strategiaohjelmassa vuosille 2013 - 2016 merellisyys on nostettu yhdeksi kaupungin tärkeäksi vetovoimatekijäksi. Kaava mahdollistaa saariston virkistys- ja matkailupalveluiden, liikenneyhteyksien ja teknisen huollon kehittämisen, luonnon suojelutarpeet ja kasvattaa yrittäjien toimintamahdollisuuksia.

Saarille osoitettu rakennusoikeus ei ilman eri sopimusta oikeuta auto- eikä venepaikkoihin mantereella. Jatkossa on tärkeää, että näiden kaavoittamiseen varaudutaan myös mantereen puolella. Myös huoltolaitureiden ja -yhteyksien tarve tulee huomioida mantereen ranta-alueita kaavoittaessa.

Liikuntaviraston hallinnassa on kaava-alueelta kahdeksan saarta: Malkasaari, Pohjoinen Villaluoto, Itäinen Villaluoto, Läntinen Villaluoto, Kotiluoto, Läntinen Neitsytsaari, Pihlajaluoto ja Hattusaari. Saarten luonnonhoito kuuluu rakennusvirastolle. Kaava on poikkeuksellisen laaja. Siksi onkin ymmärrettävää, että aineistoon on jäänyt pieniä virheitä ja tarkennettavia kohtia.

Malkasaari

Malkasaaren pinta-ala on 3,5 ha. Saaren luonto on puistomaista kangasmetsää. Säännöllistä vesiliikennettä ei saarelle ole. Saarella on keittokatos, käymälä ja sauna, jonka varauksista vastaa Rastilan leirintäalue.

Pääosa saaresta on kaavassa merkinnällä VR-1, retkeily- ja ulkoilualue. Alueella saa rakentaa käyttötarkoitusta palvelevia pieniä rakennelmia. Lyhytaikainen telttailu on sallittu.

Malkasaaren pohjoiskärki on kaavassa merkinnällä RM, matkailua palvelevien rakennusten korttelialue. Rakennusoikeutta on RM-alueella 800 k-m2. Olevista rakennuksista sauna on suojeltu merkinnällä sr, suojeltu rakennus.

Kotiluoto

Kotiluodon keskiosa on merkitty kulttuurihistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta arvokkaaksi matkailua palvelevien rakennusten korttelialueeksi (RM/s).

Kotiluodon päärakennus on vuokrattu Helsingin Navigaatioseuralle. Päärakennus on suojeltu kaavassa merkinnällä sr-1, rakennushistoriallisesti huomattavan arvokas rakennus. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos- tai lisärakentamistöitä, jotka heikentävät rakennuksen tai sen arvokkaiden sisätilojen rakennustaiteellisia, historiallisia arvoja tai muuttavat arkkitehtuurin ominaispiirteitä. Korjaamisen lähtökohtana tulee olla rakennuksen alkuperäisten tai niihin verrattavien rakenteiden, rakennusosien, julkisivujen, vesikaton, ikkunoiden, ulko-ovien ja niiden yksityiskohtien materiaalien ja värien säilyttäminen. Mikäli alkuperäisiä rakennusosia joudutaan pakottavista syistä uusimaan, se tulee tehdä alkuperäistoteutuksen mukaisesti.

Päärakennuksen pihapiiri on merkitty puutarhakulttuurin ja kasvillisuuden kannalta arvokkaaksi osaksi (s-1). Aluetta on hoidettava siten, että sen merkitys puutarhakulttuurin erityiskohteena säilyy.

Kotiluodolle on merkitty kolme uutta rakennuspaikkaa RM/s-alueelle: 250 k-m², 150 k-m² ja 60 k-m².

Saaren pohjois- ja eteläosat on merkitty retkeily- ja ulkoilualueiksi (VR). Saarella merkintä lv, alue jolle saa rakentaa laitureita, tulisi ulottaa saaren pohjoiskärkeen asti.

Villaluodot

Villaluotoja on kolme; Itäinen, Läntinen ja Pohjoinen Villaluoto. Luotojen pinta-ala on yhteensä 5,5 ha. Kaavamerkintä kaikissa kolmessa on retkeily- ja ulkoilualue, jossa lyhytaikainen telttailu on sallittu (VR-1). Telttailua ei tulisi sallia Läntisellä Villaluodolla. Läntinen Villaluoto tulisi merkitä merkinnällä VR.

Läntinen Neitsytsaari

Läntisen Neitsytsaaren keskiosa on kaavassa merkinnällä RM, matkailua palvelevien rakennusten korttelialue. Kaavassa ei ole merkitty alueen rakennusoikeutta. Se tulisi lisätä ja kaavamerkinnällä turvata nykyisten rakennusten säilyminen sekä mahdollistaa lisärakentaminen.

Saaren päärakennus ja sauna on toistaiseksi vuokrattu Helsingin kaupungin ammatillisten oppilaitosten venekerho ry:lle. Päärakennus on merkitty suojeltavaksi merkinnällä sr-3, rakennushistoriallisesti arvokas rakennus. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa ilman pakottavia syi-

tä. Rakennuksen keskeiset alkuperäiset ominaispiirteet tulee säilyttää ja niiden tulee olla korjaustöiden lähtökohtana. Rakennuksen ulkoasun korjaus- ja muutostyöt on toteutettava rakennuksen ominaispiirteisiin hyvin soveltuvalla tavalla.

Pohjoinen osa Läntisestä Neitsytsaaresta on retkeily- ja ulkoilualueetta, jossa lyhytaikainen telttailu on sallittu (VR-1). Eteläinen osa saaresta on retkeily- ja ulkoilualueetta, jossa telttailu ei ole sallittua (VR). Telttailua ei tulisi sallia myöskään saaren pohjoisosassa.

Maihinnousu veneellä tapahtuu saaren lounaiskulmasta käsin. Merkintä lv tulisi ulottaa saaren lounaiskulmaan.

Pihlajaluoto

Saaren pohjoiskärki on merkitty kulttuurihistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta arvokkaaksi matkailua palvelevien rakennusten korttelialueeksi (RM/s).

Saaren rakennukset on toistaiseksi vuokrattu Suomenlahden uistelijat ry:lle. Päärakennus on merkitty suojeltavaksi merkinnällä sr-3, rakennushistoriallisesti arvokas rakennus. Olevien talousrakennusten osalta ei ole päädytty suojelumerkintään. Talousrakennuksia saa rakentaa 250 k-m² kaavassa merkitylle alueelle.

Pihlajaluodon eteläinen osa on retkeily- ja ulkoilualueetta, jossa telttailu ei ole sallittua (VR). Merkinnän tulisi olla (VR-1), retkeily- ja ulkoilualue, jossa lyhytaikainen telttailu on sallittu.

Hattusaari

Hattusaari on merkitty retkeily- ja ulkoilualueeksi, joka on maisemakuvallisesti arvokas. Alueella ei saa teltailla (VR/s). Hattusaarella on tähän asti sallittu lyhytaikainen telttailu.

Maihinnousu Hattusaareen tapahtuu saaren luoteiskulmasta käsin. Merkintä lv tulisi ulottaa saaren luoteiskulmaan.

Kaupunkisuunnitteluvirasto ei ole tehnyt laskelmaa kaavan toteuttamiskustannuksista. Asemakaavan pohjalta tulee myöhemmin tehtäväksi saarikohtaisia hoito- ja kehittämissuunnitelmia, joiden avulla ohjelmoidaan tulevaa alueiden käyttöä, investointeja ja ylläpitoa. Liikuntavirastolle saattaa tulla kustannuksia muun muassa vastuualueidensa teknisen huollon, laitureiden, rantautumispaikkojen, opasteiden ja jätehuollon toteutuksesta ja ylläpidosta.

Liikuntalautakunta puoltaa asemakaavan hyväksymistä edellä esitetyin huomautuksin.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Anssi Rauramo

Lisätiedot

Hanna Lehtiniemi, arkkitehti, puhelin: 310 87723
Turo Saarinen, osastopäällikkö, puhelin: 310 87801
turo.saarinen(a)hel.fi

Helsingin Satama -liikelaitos 29.12.2014

HEL 2012-001559 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluviraston valmistelussa olevasta otsikossa mainitusta asemakaavaehdotuksesta Helsingin Satama toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Kaupunkisuunnitteluvirastossa on valmisteilla Itäisen saariston asemakaava Helsingin 48. – 51. kaupunginosissa (Vartiosaari, Villinki, Santahamina) sekä 53. – 54. kaupunginosissa (Ulkosaaristo, Vuosaari) sijaitsevalle saaristoalueelle.

Kaava-alueeseen kuuluu 36 Helsingin itäisen saariston saarta ja 22 asumatonta pikkusaarta ja luotoa sekä näitä ympäröivät vesialueet. Asemakaava pohjautuu Helsingin yleiskaava 2002:een ja Helsingin saariston ja merialueen osayleiskaavaan vuodelta 1997. Kaavan tavoitteena on kehittää saariston monipuolisempaa, ympärivuotista käyttöä sekä lisätä virkistyksen ja matkailun mahdollisuuksia. Saarien käyttömahdollisuuksien avoimuutta ja tavoitettavuutta parannetaan. Asemakaava mahdollistaa itäisen saariston kehittämisen Helsingin oleellisena osana siten, että samalla otetaan huomioon sen merkittävät luonto- ja kulttuurihistorialliset arvot ja soveltuvuus erilaisiin käyttötarkoituksiin.

Asemakaavan suunnittelualue rajautuu koillisessa Vuosaaren sataman laivaliikenteen kääntö- eli liikennöintialueeseen, sekä koillisessa ja idässä Vuosaaren satamaan johtavaan meriväylään. Asemakaava-alueeseen kuuluvista saarista Pikku-Niinisaaari sijaitsee lähinnä Vuosaaren satamaa sekä satamaan johtavia meriväyliä.

Helsingin Satama

Helsingin Satama on Suomen ulkomaankaupan tärkein satama, jonka kautta kulkee yli 10 miljoonaa tonnia rahtia vuosittain. Vuosaaren satama on osa Helsingin kaupungin omistaman Helsingin Satama-liikelaitoksen toimintaa, ja vastaa pääosasta Helsingin Sataman tavaraliikennettä. Vuosaaren satama on suunniteltu ja rakennettu palvelemaan

monipuolisesti nykyaikaisen tavaraliikenteen tarpeita Etelä-Suomen alueella sekä laajemminkin koko maata pääkaupunkiseudun logistiikka-keskusten kautta.

Vuosaaren sataman suunnittelussa ja rakentamisessa otettiin erityisesti huomioon sataman lähialueiden luonto, asutusalueet sekä loma-asutus siten, että satamatoiminnoista aiheutuu mahdollisimman vähän häiriötä ympäristölle. Satama otettiin käyttöön vuoden 2008 lopussa.

Sataman käyttöönoton jälkeen sen vaikutuksia ympäristöön on tarkkailtu, ja esim. melun leviämistä lähiympäristöön on sekä mitattu että mallinnettu. Mittaukset ja mallinnukset osoittavat, ettei melu nykyisillä toiminnoilla ja nykyisellä toiminta-aktiviteetilla leviä haitallisessa määrin satamaa ympäröiville asutus-, loma-asutus- ja virkistysalueille.

Vuosaaren sataman ympäristölupaan liittyy velvoite esittää suunnitelma satamatoimintojen melupäästöjen pienentämiseksi. Suunnitelma laadittiin Insinööritoimisto Akukon Oy:n toimesta vuonna 2010. Suunnitelman johtopäätös oli, että melun merkittävään vähentämiseen ei ole mahdollisuuksia tällä hetkellä tunnetulla tekniikalla.

Vuosaaren satamaan johtavat väylät

Satamaan johtaa kaksi meriväylää, toinen 11 metrin syväväylä, jonka syventämiselle on tulevaisuudessa tarvetta Vuosaaren sataman kilpailukyvyyn turvaamiseksi mm. Itämerellä liikennöivien alusten koon kasvua sekä Vuosaaren suunnitellun Helsingin Energian monipolttoainenevoimaitoksen polttoainekuljetuksissa käytetyn aluskoon vuoksi. Myös toinen väylä, jonka syvyys on 7,5 m on etenkin tulevaisuudessa liikenteen kasvun myötä toiminnallisesti tärkeä Vuosaaren satamalle.

Molemmat väylät ovat merenkulun 1.luokan väyliä. Koska suunnittelualue rajautuu sataman vesiliikennealueeseen ja meriväyliin, on asemakaava laadittava siten, ettei ulkomaankaupan kannalta valtakunnallisesti tärkeän sataman ja satamaan johtavien meriväylien kehittäminen kasvavan liikenteen tarpeisiin vaarannu paikallisten kaavoitusratkaisuiden myötä.

Vuosaaren satamaan johtavat väylät on esitetty osassa Itäisen saariston asemakaavoja, mutta joidenkin osalta vesialue ei ulotu väyliin saakka eikä merkintää siksi ole. Erityisesti Pikku-Niinisaari, mutta myös osa muista Itäisen saariston saarista, sijoittuu kuitenkin kauppamerenkulun väylien vaikutusalueelle. Siitä syystä asemakaavojen karttalehtien rajausta tuleekin täsmentää siten, että Vuosaaren johtavat voidaan esittää asemakaavakartoissa sekä saarten pääkäyttötarkoitukset-yhteenvetokartassa.

Asemakaavaselostus

Asemakaavaselostuksessa mainitaan, että ”Pikku Niinisaaren pohjoisosaan sijoitetun laskentapisteen päiväaikainen kokonaismelutaso, joka kattaa kaikki sataman melulähteet, on noin 49 dB. Tämä melutaso kuvaa Pikku Niinisaaren meluisinta pistettä ja melutaso saaren eteläkärjessä on siten huomattavasti alhaisempi. Sataman toiminta yöaikaan on siinä määrin vähäisempää, että päiväaikainen ohjearvo on arvioitu määrääväksi. Koska Pikku Niinisaaren voidaan katsoa sijaitsevan taa-
jamassa tai sen välittömässä läheisyydessä, on siellä perusteltua so-
veltaa ohjearvoa 55 dB, joka siis alittuu selvästi.”

Ja että

”Vuosaaren sataman toiminnasta ei kohdistu Pikku Niinisaareen merkittävä meluhaittaa, minkä vuoksi alueen pienimuotoiselle täydennysrakentamiselle ei ole estettä.”

Lausunto

Edellä mainittuun viitaten Helsingin Satama katsoo kuitenkin erityisesti Pikku-Niinisaarta, mutta myös muita meriväylän vaikutuspiirissä olevia saaria koskien, että rakentamista loma-asutuksen tarpeisiin ei voida lisätä, vaan täydennysrakentamista ja rakennuspaikkoja on arvioitava asemakaavatyössä tarkemmin huomioiden Vuosaaren sataman läheisyys. Vuosaaren sataman tuleva kehittäminen painottuu lähelle Pikku-Niinisaarta, joten rakentamista Pikku-Niinisaaren pohjoisosaan ei tule osoittaa ja asemakaavan rakentamista koskevissa määräyksissä on huomioitava tulevaisuudessa lisääntyvän satamatoiminnan ja laivaliikenteen vaikutukset mm. melun osalta.

Asemakaavaselostuksessa mainitaan myös, että ”Yleiskaavassa tullaan varautumaan paitsi Vuosaaren satamakeskuksen nykyisenkaltaisen toiminnan jatkumiseen myös yritystoiminnan merkittävään lisääntymiseen ja sen vaatimien liikenneyhteyksien (metro, Jokeri) kehittämiseen. Lisäksi varaudutaan sataman tavaraliikenteen ja logistiikkatoimintojen lisääntymiseen ja mahdolliseen uuteen matkustajaterminaaliin ja sen vaatimiin liikenneyhteyksiin.”

Helsingin Satama katsoo, että Itäisen saariston asemakaavaselostuksessa ei ole tarpeen ottaa kantaa valmisteilla olevan yleiskaavan linjauksiin ja Vuosaaren sataman toiminnallisuuteen eri liikenteiden osalta, mutta katsoo, että Pikku-Niinisaaren asemakaavaehdotuksessa esitetyt kaavamääräykset laitureiden, rantarakenteiden ja rakennusten yms. osalta ovat tarkoituksenmukaiset, ja ne on syytä sisällyttää Itäisen saariston asemakaavaan olipa Vuosaaren satamassa matkustaja- ja/tai

tavaraliikenteen palveluja.

Itäisen saariston asemakaava on kokonaisuudessaan valmisteltava siten, että sen toteuttaminen ei pitkälläkään tähtämellä estä Suomen ulkomaankaupan pääsataman toiminnan kehittämistä kasvavan liikenteen tarpeisiin.

Lisätiedot

Satu Aatra, suunnittelupäällikkö, puhelin: +358931033527
satu.aatra(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 16.12.2014 § 497

HEL 2012-001559 T 10 03 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Helsingin strategiaohjelmassa vuosille 2013 - 2016 merellisyys on nostettu yhdeksi kaupungin tärkeäksi vetovoimatekijäksi. Itäinen saaristo on koko Helsingille tärkeä merellinen virkistysalue. Kaava mahdollistaa saariston virkistys- ja matkailupalveluiden, liikenneyhteyksien ja teknisen huollon kehittämisen ja kasvattaa yrittäjien toimintamahdollisuuksia. Kaavassa on otettu hyvin huomioon myös alueen luonnon ja kulttuuriympäristön arvot ja suojelutarpeet. Asemakaavan valmistuminen luo puitteet eri toimijoiden yhteistyölle.

Kaavatyössä on edetty rakentavassa yhteistyössä. Kaavoittaja on neuvotellut erityisen perusteellisesti kulku- ja huoltoreittien asemakaavamerkinnoistä rakennusviraston ja kiinteistöviraston kanssa. Kaavan suojelumerkinnot ovat kattavia. Niiden laadinnassa on otettu hyvin huomioon rakennusviraston edustajien kommentit.

Kaavamerkinnoilla on virastojen työnjakoa ohjaava vaikutus. VR-merkinnällä osoitettujen retkeily- ja ulkoilualueiden palvelut kuuluvat pääsääntöisesti liikuntaviraston vastuulle lukuun ottamatta luonnonhoitoa, joka kuuluu rakennusvirastolle. Kaikki käytössä olevat katualueet ovat rakennusviraston vastuulla. Kaavamerkinnot eivät kuitenkaan estä sopimasta toimintaa tarkoituksenmukaisesti esimerkiksi saarikohtaisesti tai toiminnoittain. Saariston kehittämisessä tarvitaan eri virastojen ja kaupungin ulkoisten sidosryhmien välistä yhteistyötä ja sopimista alueiden hallinta- ja ylläpitovastuista ja palveluiden järjestämisestä. Asemakaavan pohjalta kannattaa yhteistyössä laatia saarikohtaisia hoito- ja kehittämissuunnitelmia, joiden avulla ohjelmoidaan alueiden käyttöä, investointeja ja ylläpitoa.

Kaava-alueella on merkitty katualueeksi ainoastaan Villingin pääpoluston muodostavat perinteiset saaristolaispolut piennaralueineen, ja niille on asetettu yksityiskohtaisia suojelumääräyksiä ja käyttörajoituksia. Kiinteistöjen kuljetustarpeet erityisesti uusien huviloiden rakentamisvaiheessa ja raskaampien kunnostustoimien yhteydessä on otettava huomioon tontteja lohkottaessa. Suurikokoisia tai raskaita kuormia ei voi kuljettaa pitkin suojeltuja, paikoin kiviaidoin tiukasti rajattuja saaristolaisreittejä, vaan sisämaan tonteille tulee järjestää vaihtoehtoisia kulkuyhteyksiä esimerkiksi korttelialueiden kautta kulkevana rasitteina rantaan.

Luonnonhoidon toimenpiteet kaupungin mailla saaristossa ovat olleet vähäisiä. Saaristossa painotetaan luonnon monimuotoisuuden turvaamista ja edistämistä. Tärkeiden yleisessä käytössä olevien kulkureittien, kesämaja-alueiden ja muiden aktiivisesti toiminnallisten kohteiden lähiympäristön turvallisuus ja kulttuurimaiseman vaaliminen edellyttävät luonnonhoitotoimia. Luonnon monimuotoisuutta uhkaavien haitallisten vieraslajien torjunta on tärkeää.

Suuri osa saaristoluonnosta on toistaiseksi ja ilmeisesti lähitulevaisuudessa valtion, yhteisöjen ja yksityisten omistuksessa. Kaava-alueen noin 400 hehtaarin maa-alueesta noin 180 hehtaaria on korttelialueita. Villingin saarella sijaitsevat metsäalueet, jotka omistaa Villinge Gård & Trafik AB, on osoitettu metsätalousalueeksi, jolla on ulkoilun ohjaimistarvetta (MU-1). Avohakkuu on tällä ympäristöllisesti arvokkaalla alueella asemakaavalla kielletty. Villingin saarella sijaitsevat, yksityisessä omistuksessa olevat metsäiset kallioalueet (Pukkiluoto ja Tulikalio) on osoitettu metsätalousalueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY-1). Alueet säilytetään luonnonmukaisena.

Saaristomaisemien ja -eliöstön, muun muassa lepakoiden, kannalta merkittävä rantavyöhyke on huomioitu kaavassa siten, että rannat säilyvät pääosin luonnonmukaisina. Villingin ja Itä-Villingin saarilla lomasuuntojen vähimmäisetäisyys rannasta on 20 metriä.

Saarille osoitettu rakennusoikeus ei ilman eri sopimusta oikeuta auto- eikä venepaikkoihin mantereella. Jatkossa on tärkeää, että näiden kaavoittamiseen varaudutaan myös mantereen puolella. Myös huoltolaitureiden ja -yhteyksien tarve tulee huomioida mantereen ranta-alueita kaavoittaessa.

Kaavan toteuttamiskustannukset

Kaupunkisuunnitteluvirasto ei ole tehnyt laskelmaa kaavan toteuttamiskustannuksista. Rakennusviraston osalle tulevia kustannuksia on vaikea arvioida etenkin, kun eri hallintokuntien ja yksityisten toimijoiden

roolit ja laajaa aluetta koskevan kaavan toteutusaikataulu ovat vielä suurelta osaltaan avoimia.

Rakennusviraston vastuulla on jo ennestään ollut kaupungin omistamien saarten luonnonhoito. Luonnonhoidon kustannukset kasvavat nykyisestäään mahdollisten maahankintojen myötä sekä lisääntyvän virkistyskäytön aiheuttamien paineiden vuoksi. Haitallisten vieraslajien aktiiviseen torjuntaan on myös syytä panostaa.

Katualueiksi merkityillä Villingin saaristolaispoluilla on tehtävä paikoin pintavesijärjestelyjä ja muita pienehköjä kunnostustoimia. Kunnostustöiden kustannusarvio on noin 80 000 euroa. Vuotuisen ylläpitoon tarvittaneen 6 000 - 10 000 euroa. Ylläpidon kustannuksien arviointi on hankalaa, sillä kustannuksiin vaikuttavat muun muassa saariston ylläpidon järjestämisen tuotantotapa.

Rakennusviraston vastuulla olevien kesämajasaarten vesihuollon ratkaisuja on alustavasti selvitetty Siirtolapuutarhojen ja kesämaja-alueiden vesihuollon parantamisen tarveselvityksessä vuodelta 2007 (Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisut 2007:5). Satamasaarten vesihuollon parantamisen kustannuksiksi on tuolloin arvioitu toteutustasosta ja -tavasta riippuen 4 000 - 313 300 euroa.

Rakennusvirastolle saattaa tulla jonkin verran muita kustannuksia muun muassa vastuualueidensa teknisen huollon, laitureiden, rantautumispaikkojen, käymälöiden, opasteiden ja jätehuollon toteutuksesta ja ylläpidosta, mutta niitä on tässä vaiheessa mahdotonta arvioida, koska eri toimijoiden vastuunjako ei ole sovittu.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan hyväksymistä.

09.12.2014 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Kaisu Ilonen, suunnitteluasiantuntija, puhelin: 310 38638

kaisu.ilonen(a)hel.fi

Tuuli Ylikotila, luontoasiantuntija, puhelin: 310 38540

tuuli.ylikotila(a)hel.fi

Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939

silja.hurskainen(a)hel.fi

Päivi Islander, projektipäällikkö, puhelin: 310 38649

paivi.islander(a)hel.fi

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838

nina.mouhu(a)hel.fi

Birgitta Rossing, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38640

birgitta.rossing(a)hel.fi

Antti Siuruainen, metsäsuunnittelija, puhelin: 310 75252
antti.siuruainen(a)hel.fi

Timo Virtanen, metsävastaava, puhelin: 310 38462
timo.virtanen(a)hel.fi

Kaupunginmuseon johtokunta 16.12.2014 § 100

HEL 2012-001559 T 10 03 03

Lausunto

Kaupunginmuseon johtokunta on päättänyt antoi seuraavan lausunnon Helsingin itäisen saariston asemakaavaehdotuksesta.

Alueen saarille kaavoitetaan virkistys-, loma-asumis- ja matkailukäyttöä, joillakin saarilla on yhteisötoimintaa palvelevia alueita. Lisäksi saarilla on puutarha- ja palstaviljelyyn tarkoitettuja alueita, metsätalousalueita ja luonnonsuojelualueita.

Itäisen saariston maisemalliset, kulttuurihistorialliset ja merelliset arvot on tunnistettu ja niitä on otettu huomioon asemakaavaa laadittaessa. Kaava-alueen rakennuksia, rakenteita ja ympäristöjä koskevat suojelumääräykset on laadittu tarkasti, siten että ne tukevat suojelullisten tavoitteiden toteutumista. Sen sijaan arkeologisen perinnön osalta suojelumerkinnöissä on joitakin puutteita.

Johtokunta huomauttaa, että arkeologiseen kulttuuriperintöön liittyviä puutteita ei ole huomioitu asemakaavaehdotuksessa. Puolustusvarustukset ovat muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä, jotka kaikki on lisättävä kaavakarttaan aluerajauksina ja merkittävä katkoviivalla ja sm-merkinnällä. Sm-kaavamääräyksen kohdalle on merkittävä ”neuvoteltava Museoviraston kanssa” museoviranomaisten sijasta. Vedenalaisia muinaisjäännöksiä ei ole merkitty myöskään kaavakarttaan kuten Museovirasto lausunnossaan on suositellut. Ne mainitaan kaavaselostuksessa virheellisin tiedoin.

Rakennustaiteellisesti merkittävin kaava-alueen rakennettu kulttuuriympäristö on huvilakulttuuria ilmentävä Villinki. Villingin osa-alueen rakennussuojelu on esitelty kohteittain selostuksessa. Villingin ja Itä-Villingin historialliset polut, tiet ja kiviaidat ovat kaavassa merkitty säilytettäväksi.

Rakennusten suojelumääräykset on laadittu yksityiskohtaisiksi, sr-1 ja sr-2 määräykset edellyttävät alkuperäistoteutuksen ja -materiaalien mukaisia ratkaisuja. Suojelun varmistamiseksi johtokunta kuitenkin esittää kaavakartan sr-1 määräykseen täydennystä: Museoviranomaisen kanssa on neuvoteltava korjaus- ja muutostöiden yhteydessä.

Kulttuurihistoriallisesti ja/tai maisemallisesti arvokkaat korttelialueet ja virkistysalueet on merkitty lisämerkinnällä /s. Lisäksi kaava suojelee kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti merkittäviä pihapiirejä ja maisemakuvallisesti merkittäviä alueita s-1 ja s-2 -merkinnöin.

Asemakaavaehdotuksessa määrätään, että rannat säilytetään mahdollisimman luonnonmukaisina. Rakennusoikeuden sijoittaminen siten, ettei kulttuuriympäristön ja maiseman arvot vaarannu, on ohjattu kaavakartan sanallisin määräyksin. Uudet rakennukset pitää muotonsa ja sijoituksensa puolesta sovittaa olemassa oleviin rakennuksiin, maastoon ja kasvillisuuteen. Johtokunta korostaa, että herkässä saaristomaismassa uudisrakennukset tulee sijoittaa siten, etteivät maiseman ja kulttuuriympäristön arvot heikkene.

Kaupunginmuseon johtokunta puoltaa asemakaavaehdotuksen hyväksymistä edellä mainituin huomautuksin.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Anne Mäkinen

Lisätiedot

Sari Saresto, tutkija, puhelin: +358 9 310 36483
sari.saresto(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 09.12.2014 § 370

HEL 2012-001559 T 10 03 03

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Asemakaavan yleisissä tavoitteissa esitetty saariston avoimuuden ja virkistyskäytön lisääminen mm. julkista vesiliikennettä kehittämällä on kannatettavaa. Kaava avaa sille mahdollisuuksia, jotka toteutuvat vähitellen. Saarten käytön ja luonteen profiloimisessa on otettu huomioon luontoarvot. Luontotietojärjestelmän sisältämän tiedon lisäksi on hyödynnetty tuoreimpia saaristolinnuston laskentatietoja sekä tehty Natura-arviota varten erillisselvitys laituripaikkojen vaikutuksesta.

Luonnonsuojelualueita on varattu monipuolisesti ja virkistysalueilla sijaitsevat erityiset luontokohteet on otettu asianmukaisesti huomioon. Ympäristökeskuksen organisoimaa metsäluonnon arvojen inventointia (ns. METSO-inventointi) ei ulotettu saaristoon asti. Luonnonmetsän piirteiden ja lahoppuun osuus metsäisillä saarilla on suuri, ja huomattava osa metsäpinta-alasta täyttää joka tapauksessa METSO:n I tai II luokan

kriteerit. Luontoarvojen säilyttämiseksi yleistä ohjetta luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi ja edistämiseksi voi pitää riittävänä.

Kaavassa esitetty viemäriverkkoon liittymisvelvoite uusia vesikäymälöitä rakennettaessa on vesiensuojelun kannalta kestävä ratkaisu erityisesti itäisen saariston kallio- ja harjusaarten vaikeissa maaperäoloissa. Viemäröintivelvoite on sekä Helsingin ympäristöpolitiikan että Itämerihaasteen tavoitteiden mukainen.

Asemakaava-alueen olemassa olevan luonnonsuojelualueet (8 aluetta) sekä 3 uutta ehdotettua luonnonsuojelualueetta on merkitty SL-merkin. Uusista alueista Kajuuttaluodot on yleiskaavan ja luonnonsuojeluohjelman mukainen linnustonsuojelualue ja Kuminapaasi luonnonsuojeluohjelman mukainen linnuston- ja kasviston suojelukohde. Herneasaressa sijaitsee geologisesti ja kasvistollisesti arvokas alue, joka on merkitty suojelualueeksi luontotietojärjestelmän ja maastokäynnin perusteella.

Luonnonsuojelulain nojalla rajatut erityisesti suojellut luontotyypit on sekä muut erityiskohteet on otettu kaavamerkinnoissä huomioon.

Vaikutus Kallahdenharjun Natura-alueen vedenalaiseen osaan rajoittuu pienialaisiin laiturivarauksiin, jotka on asianmukaisesti inventoitu (Met-sähallituksen luontopalvelut 18.10.2012, kaavan liiteaineisto). Pitkällä aikavälillä vesiensuojelun parannustoimet vaikuttavat Natura-alueeseen positiivisesti.

Tähän lausuntoon ei voi hakea muutosta, koska se koskee asian valmistelua (KuntaL 91 §).

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Raimo Pakarinen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31534
raimo.pakarinen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 25.11.2014 § 128

HEL 2012-001559 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon koskien itäisen saariston asemakaavaa

07.03.2017

Akp/5

Pelastuslautakunta toteaa, että sillä ei ole huomautettavaa pelastustoimen osalta koskien itäisen saariston asemakaavaksi (nro.12300).

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua. Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Katja Seppälä, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 31236
katja.seppala(a)hel.fi